

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

In deze Verzamelbrief informeer ik u over het uitzonderen van de middelentoets in de bijstand van schadevergoedingen in verband met seksueel misbruik door de Rooms-Katholieke Kerk, alsmede het met terugwerkende kracht vrijlaten van gemeenten, om kortingspassen te verstrekken aan inwoners met een laag inkomen.

Ingaande 1 januari 2013 zijn diverse wijzigingen van kracht, waaronder de Incidentele en Meerjarige aanvullende uitkering, het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen, wijzigingen in het toezicht, de verificatie rechtmatigheid uitkering en huisbezoek, de gevolgen bezuinigingen kinderopvangtoeslag voor gemeenten en de richtlijnen voor CBS-bijstandsstatistieken. Ingaande de verslagmaand april 2013 start bij het CBS de Bijstandsaanvragenstatistiek. Uiterlijk 28 februari 2013 wordt van gemeenten het Beeld van de uitvoering 2012 gevraagd.

In deze brief wordt ingegaan op de stand van zaken met betrekking tot de Wsw. U wordt daarnaast geïnformeerd over de ondersteuning aan gemeenten bij de implementatie Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving.

Voorjaar 2012 is een brede verkenning uitgevoerd om te komen tot een nieuw of verbeterd verdeelmodel voor het inkomensdeel van het WWB budget vanaf 2014. In het bestuurlijk overleg met de VNG en Divosa op 24 september jl. is afgesproken dat vier varianten nader zullen worden onderzocht. In bijgaande Verzamelbrief wordt u geïnformeerd over deze verkenningfase, alsmede de procesafspraken met VNG en Divosa.

Voor een volledig overzicht verwijst ik u naar de inhoudsopgave bij deze Verzamelbrief.

Langs deze weg wil ik u fijne feestdagen toewensen en ik hoop op een hele goede samenwerking in 2013

Met vriendelijke groet,
de Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

Jetta Klijnsma

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
T 070 333 44 44
F 070 333 40 33
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
mw. C.W. van de Bovenkamp
T 070 333 61 83

Onze referentie
2012-0000055081

Datum
21 december 2012
Onze referentie
2012-0000055081

Inhoudsopgave

1. Schadevergoeding Rooms-Katholieke Kerk en middelentoets WWB
2. Kortingspassen gemeenten
3. Wijziging Incidentele aanvullende uitkering (IAU) en Meerjarige aanvullende uitkering (MAU)
4. Meerjarige aanvullende uitkering 2013-2015
5. Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz)
6. Wijzigingen in het toezicht
7. Beeld van de uitvoering 2012
8. Herstructureringsfaciliteit Wsw vervallen: hoe verder?
9. Ondersteuning gemeenten implementatie Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving
10. Verificatie rechtmatigheid uitkering en huisbezoek
11. Gevolgen bezuinigingen kinderopvangtoeslag voor gemeenten
12. Bijstandsaanvragenstatistiek met ingang van april 2013
13. Afronding verkenningsfase nieuwe of verbeterde verdeelsystematiek WWB
14. Programmaraad Werk en Inkomen

15. Voorstel om de inzet van Participatiebudget te verruimen ter voorkoming van schooluitval
16. Winst door het verbinden van werk, activering en maatschappelijke ondersteuning
17. Impuls Effectiviteit en Vakmanschap
18. Samenloop uitkering en voortvluchtige veroordeelde
19. WWB: tijdelijk gescheiden gehuwden en de woonlandfactor

Datum
21 december 2012

Onze referentie
2012-0000055081

1. Schadevergoeding Rooms-Katholieke Kerk en middelentoets WWB

In de Regeling WWB is onder meer bepaald welke vergoedingen voor materiële en immateriële schade die de bijstandsgerechtigde ontvangt niet tot de middelen worden gerekend. De Wet werk en bijstand (WWB) biedt de gemeenten daarnaast de bevoegdheid om vergoedingen voor materiële en immateriële schade die niet expliciet in de Regeling WWB zijn opgenomen, niet tot de middelen te rekenen voor zover deze naar het oordeel van het college uit een oogpunt van bijstandsverlening verantwoord zijn (artikel 31, tweede lid, onderdeel m).

De Rooms-Katholieke Kerk is gestart met het uitkeren van schadevergoedingen in verband met seksueel misbruik binnen die kerk. Mijn ambtsvoorganger heeft in oktober 2012 aan de Tweede Kamer laten weten dat de schadevergoeding van de Rooms-Katholieke Kerk niet wordt opgenomen in de Regeling WWB, omdat de WWB de gemeenten al bevoegdheid geeft om de schadevergoeding van de Rooms-Katholieke Kerk uit te zonderen van de middelen (Kamerstukken II, 2012/13, Aanhangsel 312).

Gehoord de discussies en overwegende de gevoeligheid van de (landelijke) schadevergoeding, heb ik besloten om de schadevergoeding van de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland aan slachtoffers van seksueel misbruik binnen die kerk wél uit te zonderen van de middelentoets in de bijstand. Met deze wijziging wordt geregeld dat uniform met de schadevergoeding van de Rooms-Katholieke Kerk wordt omgegaan en wordt elke bijstandsgerechtigde die een dergelijke schadevergoeding ontvangt door gemeenten op dezelfde wijze behandeld. Ook wordt hiermee mogelijk gemaakt dat bij de aanwending van de schadevergoedingen bijstandsgerechtigden in dezelfde positie komen te verkeren als niet-bijstandsgerechtigden. Dit sluit aan bij het besluit van de Staatssecretaris van Financiën om bij de toeslagen van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (huurtoeslag, zorgtoeslag en kindgebonden budget) deze eenmalige schadevergoedingen niet mee te nemen. De regeling zal zo snel mogelijk worden gepubliceerd. Aangezien het mogelijk is dat er WWB-gerechtigden zijn die vóór de datum van publicatie van de regeling al een schadevergoeding hebben ontvangen, is gekozen om de regeling met terugwerkende kracht tot 1 december 2011 in werking te laten treden. Op deze datum is de compensatieregeling van de Rooms-Katholieke Kerk Nederland vastgelegd.

2. Kortingspassen gemeenten

Gemeenten krijgen met onmiddellijke ingang ruimere mogelijkheden om kortingspassen te verstrekken aan inwoners met een laag inkomen. Dit heb ik laten weten in antwoord op kamervragen over het 'armoedesignalement' 2012 van het CBS en SCP. Met dit besluit wordt

een beperking teruggedraaid die het vorige kabinet oplegde aan gemeenten bij het categoriaal aanbieden van stadspassen. Het kabinet Rutte I stond de verstrekking daarvan nog slechts toe aan mensen met een inkomen tot maximaal 110% van het sociaal minimum. In het regeerakkoord van het huidige kabinet werd al aangekondigd dat de mogelijkheden voor kortingspassen die kunnen worden gebruikt voor culturele, maatschappelijke of sportieve voorzieningen, zullen worden uitgebreid.

De verstrekking van kortingspassen zijn een vorm van ondersteuning die niet valt onder de WWB, maar worden verstrekt op grond van de Gemeentewet. Omdat voor dit besluit de wet niet hoeft te worden aangepast, staat het gemeenten nu weer vrij om zelf te bepalen wie in aanmerking komt voor een kortingspas.

Datum
21 december 2012
Onze referentie
2012-0000055081

3. Wijziging Incidentele aanvullende uitkering (IAU) en Meerjarige aanvullende uitkering (MAU)

Op 1 januari 2013 wijzigen de Incidentele en de Meerjarige aanvullende uitkering. De wijzigingen zijn het gevolg van de aanscherping van de aanwijzing WWB, de inwerkingtreding van de fraudewetgeving en de evaluatie van de meerjarige aanvullende uitkering. In bijlage 1 worden de wijzigingen nader toegelicht.

4. Aanvragen MAU 2013-2015

Gemeenten die een beroep willen doen op een MAU op grond van artikel 69, WWB (gebundelde uitkering voor inkomensvoorzieningen) over de periode 2013-2015 moeten daarvoor begin volgend jaar een verzoek indienen. Een dergelijke verzoek dient door de Toetsingscommissie WWB, die de verzoeken behandelt, te worden ontvangen in de periode 1 januari 2013 t/m 31 maart 2013.

Gemeenten zullen conform de gebruikelijke werkwijze worden geïnformeerd over de procedure en voorwaarden via de site van de Toetsingscommissie WWB (www.toetsingscommissiewwb.nl).

Voor het recht op een MAU over 2013-2015 is ondermeer relevant dat:

- er sprake moet zijn van een tekort op het genoemde budget van ten minste respectievelijk 6,7% in 2010, 6,7% in 2011 en 2,5% in 2012;
- de gemeente in elk van de jaren 2010-2012 (deels) gebudgetteerd moet zijn met behulp van het objectief verdeelmodel.

SZW zal gemeenten die, volgens de bij SZW bekende cijfers over tekorten in 2010 en 2011, mogelijk nog in aanmerking komen voor een MAU-uitkering 2013-2015, daarover uiterlijk in de eerste helft van januari 2013 per brief informeren. Deze brief is louter ter informatie. Aan deze brief kunnen geen rechten worden ontleend. Ook kunnen er geen rechten aan worden ontleend als een gemeente geen brief ontvangt. Het college van de gemeente blijft te allen tijde verantwoordelijk voor het al dan niet indienen van een verzoek. SZW heeft nog geen inzicht in tekorten in 2012.

Gemeenten die half januari 2013 van SZW niet een dergelijke informatieve brief hebben ontvangen, komen op basis van de bij SZW beschikbare informatie niet in aanmerking voor een MAU-uitkering over de periode 2013-2015. Desondanks wordt deze gemeenten aangeraden hun eigen cijfers goed te controleren en bij een andere conclusie hierover in overleg treden met de Toetsingscommissie WWB (toetsingscommissie@minszw.nl).

Gemeenten die in de periode 1 januari 2013 t/m 31 maart 2013 een MAU-verzoek kunnen indienen, maar dit verzuimen, kunnen over 2013 geen aanspraak maken op een IAU-uitkering.

5. Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz)

Op basis van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (hierna Bbz 2004) kunnen gemeenten potentiële ondernemers onder uitkeringsgerechtigden ondersteunen richting het ondernemerschap. Uit onderzoek is gebleken dat de Bbz-starterregeling goed werkt, maar dat selectiviteit en kredietbeheer kunnen worden verbeterd (Ecorys, 2011). Om gemeenten te stimuleren met deze verbeterpunten aan de slag te gaan, wordt de financieringsystematiek van het Bbz 2004 met ingang van 1 januari 2013 op onderdelen veranderd. Het gaat om een beperkte aanpassing die stevig kredietbeheer op verstrekt bedrijfskapitaal beloont door middel van normering, en mede daardoor ook een grotere selectiviteit. In de bijlage leest u meer over de normering en de ondersteuning door SZW en VNG bij de implementatie hiervan. Ook treft u in de bijlage nadere informatie over de verruiming van de bestaande borgstellingsregeling in artikel 16 van het Bbz 2004 die per 1 januari 2013 ook wordt opengesteld voor niet-banken, en de Europese richtlijn voor microfinancieringsinstellingen 'European Code of Good Conduct for Microcredit Provision' die gemeenten hierbij kan helpen. Tot slot vindt u meer informatie in de bijlage over de SZW/VNG handreiking "Haal meer uit het Bbz", en de Divosa werkwijzer "Debiteurenbeheer Bbz", die u kunnen ondersteunen bij de uitvoering van het Bbz.

Datum

21 december 2012

Onze referentie

2012-0000055081

6. Wijzigingen in het toezicht

Op 1 januari 2013 treedt de Wet interbestuurlijk toezicht gemeentelijke inkomens- en werkvoorzieningen in werking (Wet IBT). Hiermee verandert het toezicht binnen het SZW-domein alsook de rol van de Inspectie SZW. Deze wijzigingen hangen samen met de Wet revitalisering generiek toezicht, die op 1 oktober 2012 in werking is getreden.

Betekenis en gevolgen van de Wet IBT

Door de inwerkingtreding van de Wet IBT vervalt het specifiek interbestuurlijk toezicht in het kader van de WWB, de IOAW, de IOAZ en de Wsw. Ter verzekering van het eenheidskarakter van onze gedecentraliseerde eenheidsstaat blijft sprake van interbestuurlijk toezicht, alleen zal dat vanaf 1 januari 2013 plaatsvinden op grond van de Gemeentewet. De aanwijzingsbevoegdheid op grond van de WWB, de IOAW en de IOAZ blijft bestaan, maar de aanwijzingsbevoegdheid op grond van de Wsw is per 1 oktober 2012 ingetrokken. De wijzigingen van de WWB, de IOAW, de IOAZ en de Wsw leiden, wat de toezichtstaak van de Inspectie SZW (voorheen de Inspectie Werk en Inkomen) betreft, ook tot wijziging van de Wet SUWI.

Bij de totstandkoming van de Wet IBT heeft de Algemene Rekenkamer erop gewezen dat de minister van SZW nadere maatregelen moet treffen vanwege zijn verantwoordelijkheid om aan het parlement verantwoording af te leggen over de rechtmatige besteding van het WWB-budget door gemeenten. Afgelopen zomer is in verband van de accountantswerkgroep van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met gemeenten en accountants verkend wat het voor de verantwoordingslasten betekent indien gemeenten via de SiSa-systematiek informatie verstrekken over de rechtmatige besteding van

het WWB-budget. Uit deze verkenning kwam naar voren dat een dergelijke verantwoording slechts in beperkte mate tot extra verantwoordingslasten zal leiden voor gemeenten en hun accountants. Op basis van deze uitkomst heeft de staatssecretaris van SZW de Algemene Rekenkamer geïnformeerd dat gemeenten zich moeten gaan verantwoorden over de rechtmatige besteding van het WWB-budget. Deze verplichting zal in 2014 voor het eerst van toepassing zijn op de SiSa-verantwoording over het uitvoeringsjaar 2013. In 2013 zal de inspectie nog wel toezicht houden op de rechtmatigheid van de uitvoering door de colleges van burgemeester en wethouders van de WWB, de IOAW, de IOAZ en de Wsw over 2012.

De nieuwe verantwoordingsverplichting brengt geen verandering in de aard van de bekostiging, zoals die sedert 1 januari 2004 geldt. Dit houdt in dat overschotten op het WWB-budget vrij besteedbaar blijven en dat de bewuste keuze om onrechtmatig bestede middelen niet terug te vorderen van gemeenten gehandhaafd blijft.

Datum
21 december 2012

Onze referentie
2012-0000055081

Nieuwe rol Inspectie SZW

Als gevolg van de Wet IBT houdt de inspectie vanaf 1 januari 2013 geen toezicht meer op de rechtmatigheid van de uitvoering van die wetten door de colleges van burgemeester en wethouders en evenmin op de doeltreffendheid van de WWB, de IOAW, de IOAZ en in de Wsw. Vanaf 1 januari 2013 is de inspectie belast met systeemgericht toezicht. Gelet op de systeemverantwoordelijkheid van de minister van SZW op de onderwerpen waarbij gemeenten in medebewind zijn geroepen, is de Wet SUWI in die zin gewijzigd dat de inspectie belast wordt met het toezicht op de wijze waarop de colleges gezamenlijk bijdragen aan het behalen van de doelen op het terrein van werk en inkomen, inclusief de sociale werkvoorziening. In dit kader doet de inspectie geen uitspraken over individuele gemeenten. Bij systeemgericht toezicht kunt u bijvoorbeeld denken aan onderzoek naar de bijdrage van gemeenten aan het regionaal arbeidsmarktbeleid.

Daarnaast blijft de inspectie belast met het toezicht op de rechtmatigheid en doelmatigheid, waaronder begrepen, doeltreffendheid van de wijze waarop UWV, SVB en de colleges bij de uitvoering van de aan hen opgedragen taken samenwerken.

De rol van de inspectie bij de beoordeling van verzoeken om meerjarige aanvulling uitkering blijft ongewijzigd, maar haar rol bij de beoordeling van verzoeken om incidentele aanvulling uitkering komt te vervallen.

7. Beeld van de uitvoering 2012

Uiterlijk 28 februari 2013 dient het College van B&W het Beeld van de uitvoering 2012 in het kader van de WWB, de IOAW, de IOAZ, het Bbz 2004, de WWIK en de Wet Participatiebudget bij de minister van SZW in te dienen. De gevraagde financiële informatie betreft de voorlopige stand van zaken over 2012 en vergt geen accountantsverklaring. Het vastgestelde model van het Beeld van de uitvoering 2012 en een toelichting op de te verstrekken gegevens zijn gepubliceerd op het SZW-Gemeenteloket (dossier Verantwoording). Ten opzichte van het vorig jaar is de gegevensuitvraag over de WIJ (Wet investeren in jongeren) komen te vervallen, omdat met ingang van 1 januari 2012 de WIJ is vervallen en samengevoegd met de WWB. Ook is de gegevensuitvraag over de bestedingen WWIK komen te vervallen, omdat met ingang van 1 januari 2012 de WWIK is ingetrokken. De uitvraag over de baten WWIK blijft nog

wel bestaan, omdat deze worden betrokken bij een eventuele aanvraag voor een aanvullende uitkering.

Het Beeld van de uitvoering kan uitsluitend worden ingediend via het Digitaal Verantwoordingsstelsel (DVS). De handleidingen DVS, voor gebruikers en voor systeembeheerders, zijn te vinden op het SZW-Gemeenteloket.

Let wel, bij een te late indiening van het Beeld van de uitvoering 2012 schort het ministerie van SZW de betaling van de maandelijkse voorschotten aan de gemeente met ingang van maart 2013 op.

Datum

21 december 2012

Onze referentie

2012-0000055081

Certificaten Digitaal Verantwoordingsstelsel

Voor een beveiligde toegang tot DVS en voor de digitale ondertekening van de formulieren dient te gemeente te beschikken over certificaten. Vorig jaar is overgegaan op het gebruik van de certificaten van QuoVadis. Hierbij bestond de mogelijkheid om contracten af te sluiten voor één of meerdere jaren. Ik adviseer u de status van het afgesloten contract met QuoVadis na te gaan.

Dit jaar kunt u niet alleen gebruikmaken van certificaten van QuoVadis, maar ook van certificaten van Gemnet CSP. Ik adviseer u na te gaan of u beschikt over de benodigde certificaten van ofwel QuoVadis ofwel Gemnet CSP, en over de bijbehorende passwords. Hiermee voorkomt u dat vertraging optreedt bij de indiening van het Beeld van de uitvoering en dat de gemeente, bij overschrijding van de uiterlijke termijn, wordt geconfronteerd met een opschorting van de betaling van de maandelijkse voorschotten. Mochten er problemen zijn met de beschikbaarheid van de certificaten, dan adviseer ik u om tijdig contact op te nemen met uw leverancier van de certificaten, QuoVadis of Gemnet CSP.

8. Herstructureringsfaciliteit Wsw vervallen: hoe verder?

De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel Wet werken naar vermogen (WWNV) 5 juni 2012 controversieel verklaard. Er zal geen beoordeling door een onafhankelijke commissie van de plannen meer plaatsvinden. De Tweede Kamer is 11 december 2012 geïnformeerd over het beeld van de sociale werkvoorzieningssector, zoals dat voortkomt uit analyse van de herstructureringsplannen van gemeenten. Deze brief vindt u op het gemeenteloket: <http://www.gemeenteloket.minszw.nl/dossiers/werk-en-inkomen/wsw/kamerstukken>

Met deze analyse komt informatie beschikbaar, die betrokken kan worden bij de hervorming van de Wsw.

Het doel van de herstructureringsfaciliteit was om de transformatie richting een efficiëntere bedrijfsvoering van de sector te ondersteunen, gerelateerd aan de doelmatigheidskorting die in 3 jaar tijd zou worden doorgevoerd. Voor deze faciliteit was in de periode 2012-2018 €400 miljoen beschikbaar. Gemeenten konden individueel op deze middelen een beroep doen door het indienen van een herstructureringsplan. Met het controversieel verklaren van de Wwnv en het begrotingsakkoord 2013 verviel de genoemde doelmatigheidskorting en daarmee de grondslag voor de herstructureringsfaciliteit Wsw.

Het uitgangspunt voor dit kabinet is dat alle mensen, met en zonder beperking, mee moeten kunnen doen in de samenleving bij voorkeur bij een gewone werkgever. Nog teveel mensen met een arbeidsbeperking werken in een beschutte omgeving, terwijl zij met enige steun ook bij een reguliere werkgever aan de slag kunnen. Er blijft echter ook beschermt werk nodig. Het regeerakkoord geeft aan dat gemeenten hier meer vrijheid in

krijgen. De inzet van dit kabinet zal zijn het hervormingsproces van de sw-sector verder vorm te geven in nauwe samenwerking met de VNG, Divosa, Cedris, de gemeenten en de medewerkers van de sw-bedrijven.

9. Ondersteuning gemeenten implementatie Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving

De Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving (fraudewet) zal op 1 januari 2013 in werking treden. Deze wet geeft gemeenten meer handvatten om uitkeringsfraude harder aan te pakken. Er komen zwaardere sancties. Uitkeringsontvangers die frauderen moeten vanaf 1 januari 2013 altijd de ten onrechte verkregen uitkering terugbetalen en krijgen daarnaast datzelfde bedrag aan boete. Bij een herhaling is de boete 150 procent van het bedrag dat ten onrechte is uitgekeerd. Deze tweede boete kan de gemeente verrekenen met de uitkering.

Om gemeenten te ondersteunen bij de implementatie van de uitvoering van de fraudewet heeft het Ministerie van SZW de programmering voor die ondersteuning aan gemeenten belegd bij de negen Regionale Centra voor Fraudebestrijding (RCF's) en het Landelijk Kennis Centrum (LKC). Er zijn al initiatieven door gemeenten genomen, maar veel gemeenten zoeken nog naar praktische antwoorden op hun vragen. De RCF's en het LKC willen vanuit hun missie –het bestaande beter verbinden– zorgen dat gemeenten optimaal antwoord kunnen krijgen op hun uitvoeringvragen. Hoofddoel van het programma is, door kennis en expertise te bundelen en toegankelijk te maken, te bevorderen dat gemeenten het wiel niet zelf hoeven uit te vinden. Gemeenten kunnen met hun vragen bij één informatiepunt terecht (www.fraudewet.nl). Er zullen op onderdelen van de wet diensten en producten worden aangeboden op basis van wat gemeenten hebben aangegeven nodig te hebben (modelverordeningen, modelbrieven etc.).

Er zijn reeds drie regionale voorlichtende startbijeenkomsten geweest.

Daarnaast komen er thematische workshops per regio.

Vanaf 1 januari 2013 gaat de aangiftegrens omhoog naar €50.000. Dit staat in de nieuwe Aanwijzing sociale zekerheidsfraude. Hierin staat ook aangegeven in welke bijzondere situaties onder deze grens alsnog uitgeweken kan worden naar het strafrecht en boven deze grens naar het bestuursrecht.

10. Verificatie rechtmatigheid uitkering en huisbezoek

Op 1 januari 2013 treedt de wet 'huisbezoeken' in werking: een regeling in de sociale zekerheid van de rechtsgevolgen van het niet aantonen van de leefsituatie na het aanbod van een huisbezoek. Zij is van toepassing op WWB, IOAW en IOAZ en voorts op AKW, ANW, AOW en Toeslagenwet. Aan de Eerste Kamer is toegezegd het belang van huisbezoek onder de aandacht van gemeenten te brengen, zeker als andere manieren van verificatie geen uitsluitsel of duidelijkheid geven over de leefsituatie van uitkeringsontvangers. Het huisbezoek was in dergelijke gevallen tot nu toe geen effectief middel. Op grond van deze wet wel, omdat er gevolgen zijn voor de uitkering. Nadere informatie vindt u in bijlage 3.

11. Gevolgen bezuinigingen kinderopvangtoeslag voor gemeenten

Ingaande 2013 worden er een aantal maatregelen genomen ten aanzien van de kinderopvangtoeslag voor doelgroepouders. Doelgroepouders zijn

Datum

21 december 2012

Onze referentie

2012-0000055081

ouders die niet werken, doch aanspraak maken op kinderopvangtoeslag omdat zij deelnemen aan een traject naar werk, een studie volgen of als verplichte inburgeraar een inburgeringscursus volgen bij een geregistreerde instelling. Deze doelgroepouders ontvangen op dit moment een deel van de kinderopvangtoeslag, de zogenoemde vaste voet, van de gemeente of het UWV. De Belastingdienst keert deze vaste voet uit voor werknemers en zelfstandigen.

Datum

21 december 2012

Onze referentie

2012-0000055081

Vanaf 1 januari 2013 zal de Belastingdienst de gehele toeslag uitkeren voor zowel werkende als doelgroepouders. Het budget voor de uitkeringslasten is uit het gemeentefonds gehaald. Daarnaast wordt het recht op kinderopvangtoeslag voor doelgroepouders gekoppeld aan de duur van het traject naar werk.

De vaste voet in de eerste kindtabel wordt inkomensafhankelijk, tot een afbouw naar 0% voor de hoogste inkomens. UWV en gemeenten beschikken niet over de vereiste inkomensgegevens. Dit is de reden waarom de uitbetaling van de volledige toeslag voor doelgroepouders vanaf 2013 door de Belastingdienst wordt gedaan.

Voor werkende ouders geldt sinds begin 2012 dat het recht op kinderopvangtoeslag is gekoppeld aan de gewerkte uren. De omvang van het recht op kinderopvangtoeslag van doelgroepouders wordt vanaf 2013 beperkt tot de maanden waarin de doelgroepouder daadwerkelijk een traject volgt naar werk, een studie volgt, of verplicht een inburgeringscursus heeft gevolgd. In deze maanden bouwt een doelgroepouder maandelijks 230 uur aan rechten op. Voor de vaststelling van de volledige toeslag door de Belastingdienst dienen gemeenten, UWV en DUO te melden wie doelgroepouder is en welke periode deze ouder deel heeft genomen aan een traject naar werk. Voor gemeenten is het Inlichtingenbureau ingeschakeld om alle gegevens te verzamelen in één bestand. Iedere gemeente dient de informatie periodiek (per kwartaal) aan het Inlichtingenbureau te verstrekken, die het vervolgens tot één overzicht comprimeert en aan de Belastingdienst verstuurt. Om het hele proces goed te laten verlopen, is het cruciaal dat gemeenten tijdig de juiste informatie leveren aan het inlichtingenbureau, welke het weer aanlevert aan de Belastingdienst. De ouders hebben alleen recht op toeslag voor de maanden dat zij een traject naar werk volgen. Daarom is het van belang dat tijdig wordt geregistreerd en doorgegeven wanneer het traject eindigt.

De gegevens waarover de Belastingdienst beschikt, zijn afkomstig van gemeenten. Het te laat doorgeven van een correcte einddatum of onjuiste registratie zou ertoe kunnen leiden dat ouders de kinderopvangtoeslag (gedeeltelijk) moeten terugbetalen.

Kijkt u ook op www.toeslagen.nl als u nog vragen heeft. Ook kunt u uw vragen stellen aan de vng of het Inlichtingenbureau.

Tot slot dienen gemeente doelgroepouders persoonlijk te informeren of zij doelgroepouder zijn en over welke periode zij recht op toeslag hebben. Daarbij vragen we doelgroepouders goed te informeren over de wijzigingen rondom het recht op kinderopvangtoeslag vanaf 2013. Door een ouder erop te wijzen dat hij/zij de toeslag moet stopzetten aan het einde van een traject kan voorkomen worden dat de toeslag later moet worden terugbetaald. Het is van belang dat de doelgroepouder zich bewust is van zijn/haar eigen verantwoordelijkheid om tijdig wijzigingen door te geven aan de Belastingdienst. De doelgroepouder dient verder een verklaring van de gemeenten of het UWV te ontvangen waarin is

aangegeven dat en gedurende welke maanden men deelneemt aan een traject naar werk.

Gemeenten houden in de nieuwe taakverdeling wel de mogelijkheid doelgroepouders aanvullend te compenseren (KOA-kopje). In tegenstelling tot de huidige regelgeving zullen geen compensatiepercentages meer worden vastgelegd.

Datum

21 december 2012

Onze referentie

2012-0000055081

12. Bijstandsaanvragenstatistiek met ingang van april 2013

Met ingang van de verslagmaand april 2013 start bij het CBS de Bijstandsaanvragen-statistiek (BAS). VNG, Divosa en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben in hun afspraken over de informatievoorziening vanaf 2013 aangegeven dat informatie gewenst is over meldingen en aanvragen voor algemene bijstand in levensonderhoud. Met betrekking tot meldingen heeft het CBS de beschikking over gegevens over meldingen vanuit de door het UWV aan het CBS beschikbaar gestelde microdatabestanden betreffende inschrijvingen bij het UWV WERKbedrijf. Gegevens over aanvragen zullen via de BAS aan de gemeenten worden uitgevraagd. De aanvragen waarover statistische informatie moet worden geleverd betreft de aanvragen voor algemene bijstand in levensonderhoud op grond van WWB, BBZ, IOAW of IOAZ.

Waarom de Bijstandsaanvragenstatistiek?

Per 1 januari 2012 is de WWB aangepast en is er een zoektijd ingevoerd van vier weken voor personen die zich aanmelden voor de bijstand. Er zijn gemeenten die voor alle aanvragen een zoektijd hebben ingebouwd, maar deze wetwijziging heeft alleen betrekking op de groep jongeren tot 27 jaar. Tijdens de zoekperiode dienen zij op zoek te gaan naar werk of te beginnen met een opleiding. Na deze zoekperiode kan er met terugwerkende kracht recht op bijstand ontstaan.

Om de gevolgen van deze zoekperiode voor jongeren tot 27 jaar te kunnen volgen in de tijd, is het van belang de aanmeldingen bij het UWV, de aanvragen voor een bijstandsuitkering bij de gemeente en vervolgens een toegekende bijstandsuitkering conform de Bijstandsuitkeringenstatistiek met elkaar te vergelijken. Daarnaast is ook informatie gewenst over meldingen en aanvragen van overige personen met een leeftijd tot de AOW-gerechtigde leeftijd.

Gewijzigde Richtlijnen overige CBS-bijstandsstatistieken

Naast nieuwe richtlijnen voor de Bijstandsaanvragenstatistiek wijzigen met ingang van januari 2013 ook de Richtlijnen voor de Bijstandsuitkeringenstatistiek (BUS) en de Statistiek Re-integratie door Gemeenten (SRG). Met ingang van januari 2013 gaan de Bijstandsdebiteurenstatistiek (BDS) en de Bijstandsfraudestatistiek (BFS) samen op in de Bijstandsdebiteuren- en fraudestatistiek (BDFS). Met ingang van de aanlevering van gegevens over het verslagjaar 2013 komen de richtlijnen voor de BDS en BFS te vervallen. Wel zullen over het tweede halfjaar van 2012 nog eenmalig conform de oude richtlijnen cijfers over de BFS worden uitgevraagd.

De definitieve versies van de gewijzigde richtlijnen voor deze statistieken worden in december aan belanghebbenden beschikbaar gesteld.

Om mogelijke onduidelijkheden rondom variabelen in de gewijzigde richtlijnen zoveel mogelijk weg te nemen, zullen veelgestelde vragen en

antwoorden op de site van het gemeenteloket worden opgenomen. Het streven is dit in januari op deze site te zetten.

13. Afronding verkenningfase nieuwe of verbeterde verdeelsystematiek WWB

In het afgelopen half jaar is een brede verkenning uitgevoerd om te komen tot een nieuw of verbeterd verdeelmodel voor het inkomensdeel van het WWB-budget. De verkenning vindt plaats binnen het kader van het huidige bestuurlijk arrangement waarin beleidsvrijheid gekoppeld is aan financiële verantwoordelijkheid. Prikkelwerking is hierbij het uitgangspunt. Daarnaast worden andere aspecten meegewogen zoals rechtvaardigheid, betrouwbaarheid, voorspelbaarheid, uitlegbaarheid en financiële beheersbaarheid. Met de brede verkenning van de verdeelmogelijkheden voor het WWB inkomensdeel wordt invulling gegeven aan de afspraak om periodiek onderhoud aan het verdeelmodel te plegen (TK 2008-2009, 30 545, nr. 75).

SZW heeft Berenschot opdracht gegeven de brede verkenning uit te voeren. Berenschot heeft hiertoe een groot aantal interviews gehouden met ministeries, gemeenten, koepelorganisaties zoals Divosa, VNG en Cedris, en met onafhankelijke experts. Daarnaast zijn groepsbijeenkomsten met gemeenten georganiseerd en konden gemeenten hun ideeën inbrengen via een weblog. Het onderzoek is begeleid door een commissie bestaande uit vertegenwoordigers van gemeenten, de meest betrokken ministeries, de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv), Divosa en de VNG. In totaal hebben ruim 50 gemeenten en 100 personen hun inbreng geleverd.

Berenschot heeft 17 december 2012 de resultaten van de verkenning gepresenteerd op een bestuurlijke conferentie, waar wethouders de gelegenheid is geboden te reageren op de voorstellen. Daarnaast heeft de Rfv advies uitgebracht. In het bestuurlijk overleg met de VNG en Divosa is afgesproken dat de volgende varianten nader zullen worden onderzocht:

- Verbeteringen aan de huidige verdeelsystematiek, waarbij onder meer gekeken wordt naar het arbeidsmarktblok, mogelijkheden tot vereenvoudiging en de vangnetten.
- Multiniveaue analyse, waarbij gekeken wordt naar relaties op meerdere niveaus, zoals het profiel van individuen (bijvoorbeeld het opleidingsniveau) en de sociaal-economische structuur van bepaalde wijken of buurten binnen een gemeente.
- Verschillenanalyse, waarbij onderzocht wordt welke factoren extreme verschillen tussen gemeenten verklaren. Hieraan is wel de voorwaarde gekoppeld dat het al dan niet opnemen van factoren op een transparante en objectieve wijze gebeurt.
- Trendmodel, dat is gebaseerd op een historische verdeling en een objectieve mutatie daarop. Daarbij moeten de parameters zo worden gezet dat er voldoende prikkel vanuit gaat (o.a. door het basisjaar verder terug in de tijd te leggen).

De resultaten van de verkenningfase zijn recent aan de Tweede Kamer aangeboden (TK 2012-2013, 30 545, nr. 116).

SZW zal de uitwerking van de verschillende varianten Europees aanbesteden. Als de varianten uitgewerkt zijn, zal opnieuw een bestuurlijke conferentie worden georganiseerd. Verder zal de begeleidingscommissie nauw betrokken blijven bij de uitwerking van de varianten. Na bestuurlijk overleg met de VNG en Divosa zal de

Datum

21 december 2012

Onze referentie

2012-0000055081

staatssecretaris van SZW een keuze maken voor één van de verdeelmodellen, waarna de gekozen verdeelsystematiek moet worden vertaald in de regelgeving, zodat de middelen kunnen worden toegekend op grond van de nieuwe systematiek.

In overleg met de VNG zal op korte termijn worden bezien wat de invoering van de Participatiewet betekent voor de verdeelsystematiek, ook voor het tijdpad. Bij de uitwerking van de varianten zal in elk geval rekening worden gehouden met de Participatiewet en eventuele andere maatregelen uit het Regeerakkoord die van invloed kunnen zijn op de verdeelsystematiek.

Datum

21 december 2012

Onze referentie

2012-0000055081

14. Programmaraad Werk en Inkomen

Samen met UWV en regionale partners, zoals sw-organisaties, re-integratiebedrijven en uitzendbureaus, zijn gemeenten op regionaal en subregionaal niveau aan de slag om een optimale dienstverlening voor werkgevers en werkzoekenden te realiseren. Het ministerie van SZW heeft eind 2011 aan de Programmaraad (UWV, VNG, Divosa, Cedris) gevraagd ondersteuning te bieden bij de implementatie van de taken voor de samenwerking tussen gemeenten en UWV. Deze taken vloeien voort uit de wetwijziging SUWI die 1-7-2012 in werking is getreden. Deze wetwijziging behelst:

1. vormgeving regionaal arbeidsmarktbeleid;
2. regionale samenwerking bij werkgeversdienstverlening;
3. samenwerking ten aanzien van de digitale registratie van werkzoekenden en vacatures.

Van en voor de regio

Ter ondersteuning van de regio's en de verbinding en afstemming tussen de lokale/regionale en landelijke processen en activiteiten is een Programmaraadbureau ingesteld. Onderdeel van dit Programmaraadbureau zijn vier procesbegeleiders (aanjagers) die in opdracht van de Programmaraad de 35 arbeidsmarktregio's op verschillende manieren (kunnen) ondersteunen bij de implementatie van de wijziging wet SUWI. De inzet van de procesbegeleiders in de 35 arbeidsmarktregio's biedt u tevens de mogelijkheid om vraagstukken die niet regionaal opgelost kunnen worden, landelijk te agenderen voor het overleg tussen SZW en de Programmaraad. Over voortgang en vraagstukken vindt geregeld bestuurlijk overleg plaats met de staatssecretaris van SZW. Daarbij wordt bijzondere aandacht geschonken aan de voortgang en resultaten op:

1. benutting (gezamenlijke) arbeidsmarktanalyses voor regionaal en lokaal beleid;
2. realisatie gezamenlijke regionale werkgeversservicepunten van gemeenten en UWV;
3. uitwerking landelijke en regionale arrangementen naar regionale respectievelijk lokale samenwerkingsafspraken in de arbeidsmarktregio's;
4. best practices complementaire samenwerking (functionele verdeling, waarbij beide partijen doen waar ze het beste in zijn en dat inzetten ten behoeve van de werkgevers en de werkzoekenden);
5. samenwerking ten aanzien van WWB gerechtigden (benutting digitale dienstverlening);
6. registratie van alle werkzoekenden en vacatures in één systeem;

7. realisatie digitale verbinding gemeenten met systemen UWV (Stekker 4: ontsluiting van de UWV applicaties Sonar, EBS en Werkm@p voor gemeenten).

Op www.samenvoordeklant.nl kunt u meer informatie vinden, waaronder voorbeelden van de wijze waarop arbeidsmarktregio's de samenwerking vormgeven. Tevens vindt u hier de visie van de Programmaraad "Complementaire dienstverlening: naar een nieuwe samenwerking tussen gemeenten en UWV". Mocht u uw goede voorbeeld uit de regio nog niet terugvinden, dan is toezending ervan aan info@samenvoordeklant.nl voldoende om uw voorbeeld alsnog geplaatst te krijgen. Een overzicht van de 35 arbeidsmarktregio's en welke procesbegeleider er actief is in uw regio vindt u op <http://bit.ly/U37b9f>.

Datum
21 december 2012

Onze referentie
2012-0000055081

15. Voorstel voor de inzet van Participatiebudget ter verruimen ter voorkoming van schooluitval

Op grond van artikel 3, derde lid, van de Wet participatiebudget kan het Participatiebudget worden ingezet ter voorkoming van schooluitval bij jongeren van 16 of 17 jaar voor wie de leerplicht of kwalificatieplicht nog niet is geëindigd.

De Ministerraad is 23 november 2012 akkoord gegaan met een voorstel om via een Verzamelwet voor SZW-wetgeving, artikel 3, derde lid, van de Wet Participatiebudget te wijzigen, waardoor het wederom mogelijk wordt dat het Participatiebudget ook kan worden ingezet ter voorkoming van schooluitval bij jongeren van 18 tot 27 jaar die door een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen. Bij zowel 16-, 17- als 18- tot 27-jarigen geldt dat de inzet van het Participatiebudget beperkt is tot de bekostiging van ondersteuning bij leerwerktrajecten.

De inwerkingtreding van het wetsvoorstel waarin deze maatregel is opgenomen, is voorzien op 1 juli 2013. Aan de wijziging is een terugwerkende kracht tot en met 1 juli 2012 verleend. Dit betekent dat ingeval het wetsvoorstel door het parlement wordt aanvaard en in werking treedt, bij de vaststelling van het Participatiebudget voor de jaren 2012 en verder de inzet van het Participatiebudget ter voorkoming van schooluitval bij jongeren van 18 tot 27 jaar als rechtmatig zal worden beschouwd. Gemeenten en accountants mogen hiervan uitgaan vanaf de verantwoording aan het Rijk via de SiSa-bijlage 2012.

16. Winst door het verbinden van werk, activering en maatschappelijke ondersteuning

Zowel landelijk als bij gemeenten zijn de domeinen werk en maatschappelijke ondersteuning in ontwikkeling. Door verbindingen te leggen tussen werk, inkomen, welzijn en zorg kan participatie van mensen effectiever worden bevorderd. In opdracht van het ministerie van VWS en SZW is daarover een verkenning opgesteld. Ook VNG, Divosa en Cedris hebben deelgenomen aan de klankbordgroep. Met de verkenning willen we gemeenten ondersteunen om met die verbindingen aan de slag te gaan:

- Een meer integrale diagnose om mensen beter te ondersteunen en richting dagbesteding en werk in te zetten.
- Betere afstemming tussen dagbesteding en begeleiding. Als gemeenten de diverse vormen van dagbesteding en begeleiding beter op elkaar afstemmen kan dat, afhankelijk van de invulling door de gemeente, zorgen voor meer keuzemogelijkheden voor mensen.

- Beter benutten van de aanwezige infrastructuur (accommodaties en vervoer).
- Mensen met een uitkering tijdelijk inzetten bij maatschappelijke ondersteuning met als uiteindelijk doel participatie. Maatschappelijke ondersteuning is breed. Het gaat om het vergroten van de leefbaarheid en het ondersteunen van kwetsbare burgers.
- Het contracteren van maatschappelijke ondersteuning onder voorwaarden. De aanbieders van zorg en maatschappelijke ondersteuning zijn vaak grote werkgevers in de gemeente of de regio. Gemeenten kunnen hen aanspreken, als werkgever, om mensen met een uitkering in dienst te nemen.

Datum
21 december 2012

Onze referentie
2012-0000055081

In de verkenning staat een groot aantal praktijkvoorbeelden. De verkenning is als [webdocument](#) op het gemeenteloket van het ministerie beschikbaar.

Daarnaast wordt over dit thema een aantal bijeenkomsten georganiseerd voor gemeenten, zorgaanbieders en sw-bedrijven. Meer informatie hierover (inclusief data) volgt begin 2013 via het Rijksportaal.

17. Impuls Effectiviteit en Vakmanschap

Efficiënter en effectiever werken binnen het sociale werkdomein, het kan en is nodig. Dat is de boodschap van het programma 'Effectiviteit en Vakmanschap' van Divosa en VNG. Het ministerie van SZW ondersteunt de impuls met bijna €2 miljoen. De impuls richt zich onder andere op het ontwikkelen van concrete werkwijzers, een gemeenschappelijke visie op het vak, en aandacht onder bestuurders voor aansturing van een professionele sociale dienst. Inmiddels zijn de eerste handreikingen voor klantmanagers beschikbaar, is een beroepsvereniging voor klantmanagers opgericht en zijn er verschillende vakbijeenkomsten georganiseerd. Ook de komende maanden komen nieuwe handreikingen beschikbaar en kunt u deelnemen aan bijeenkomsten.

Wilt u meer weten over het Programma Effectiviteit en Vakmanschap, naar welke vakbijeenkomsten u in 2013 kunt gaan, of wilt u meedenken of een bijdrage leveren? <http://www.divosa.nl/effectiviteit-en-vakmanschap> . Aanmelden voor de nieuwsbrief: <http://www.divosa.nl/projecten/effectiviteit-en-vakmanschap/nieuwsbrief>

Nadere informatie over Impuls Effectiviteit en Vakmanschap treft u aan in bijlage 5.

18. Samenloop uitkering en voortvluchtige veroordeelde

Sinds 1 januari 2011 is in de wet is vastgelegd dat mensen hun sociale zekerheidsrechten verliezen als zij zich onttrekken aan een aan hen opgelegde vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel. Om de wet te kunnen uitvoeren, moeten UWV, SVB en gemeenten weten welke inwoners met WWB of een verwante sociale uitkering 'voortvluchtig veroordeeld' zijn. Omgekeerd wil Justitie graag weten waar de voortvluchtige zich bevindt. Om dit mogelijk te maken vindt er gegevensuitwisseling plaats tussen Justitie en de uitvoeringsorganen sociale zekerheid.

Voor gemeenten genereert het Inlichtingenbureau de samenloopsignalen. Gemeenten worden met deze samenloopsignalen in staat gesteld om de uitkering van voortvluchtige veroordeelden te beëindigen. Om de uitvoering van deze wet te vergemakkelijken biedt het Inlichtingenbureau aan gemeenten een maandelijks rapportage aan van inwoners die zowel

WWB of een aanverwante sociale uitkering ontvangen, alsook als voortvluchtige veroordeeld zijn.

De uitvoering van deze wet leidde sinds 1 januari 2011 bij het UWV tot 1162, en bij de SVB tot 89 beëindigde uitkeringen. In het gemeentelijk domein heeft de gegevensuitwisseling geleid tot een groot aantal samenloopsignalen: in de periode van september 2011 tot en met september 2012 heeft het Inlichtingenbureau 1.036 signalen van voortvluchtige veroordeelden gegenereerd. Gebleken is dat het gebruik van de samenloopsignalen via de maandelijkse rapportage van het Inlichtingenbureau een efficiënt hulpmiddel is voor gemeenten. Het overgrote deel van de gemeenten maakt al van deze dienst gebruik. De overige gemeenten hebben aangegeven alsnog van deze dienst gebruik te zullen maken. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een correcte uitvoering van de wet en dienen daartoe alle beschikbare gegevens te gebruiken. Gelet daarop wordt ook langs deze weg het belang onderstreept van een goed en efficiënt gebruik van de samenloopsignalen van het Inlichtingenbureau.

Datum

21 december 2012

Onze referentie

2012-0000055081

19. WWB: tijdelijk gescheiden gehuwden en de woonlandfactor

De Centrale Raad van Beroep heeft een uitspraak gedaan over het in aanmerking nemen van inkomen bij gehuwden indien een van hen geen recht heeft op algemene bijstand (LJN: BR5726, Centrale Raad van Beroep, 11/547 WWB). Gehuwden kunnen tijdelijk, maar niet duurzaam, gescheiden leven. Is sprake van één niet-rechthebbende echtgenoot dan wordt diens inkomen in aanmerking genomen bij de bijstandsverlening aan de rechthebbende partner. Het inkomen van de niet-rechthebbende echtgenoot wordt in aanmerking genomen voor zover het de bijstandsnorm te boven gaat (WWB, artikel 32, vierde lid). De gemeente bepaalt het bedrag waarmee de niet-rechthebbende kan voorzien in die zelfstandige bestaanskosten. De niet-rechthebbende echtgenoot kan in het buitenland wonen.

In maart 2012 is de Wet woonlandbeginsel in de sociale zekerheid aangenomen. De hoogte van een uitkering wordt afgestemd op het kostenniveau van het land buiten de EU, de EER en Zwitserland, waar de uitkeringsgerechtigde of het kind woont. De hoogte van de uitkering is afhankelijk van de woonlandfactor. De woonlandfactor is een percentage dat het kostenniveau van een bepaald land ten opzichte van het kostenniveau in Nederland aangeeft. Jaarlijks wordt bezien of bijstelling van de woonlandfactoren nodig is.

Het woonlandbeginsel is van toepassing voor de Algemene Kinderbijslagwet, de Algemene nabestaandenwet, de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen en de Wet op het kindgebonden budget, doch niet voor de WWB. De gemeente kan wel kiezen voor aansluiting bij de woonlandfactoren, om de zelfstandige bestaanskosten van de niet-rechthebbende echtgenoot in het buitenland te bepalen, en dit vastleggen als beleidsregel. Het kostenniveau voor de niet-rechthebbende partner in het buitenland is dan de woonlandfactor voor dat land, maal de hoogte van de bijstandsnorm in Nederland.

Zie voor achtergrondinformatie de Memorie van Toelichting van de Wet woonlandbeginsel in de sociale zekerheid (TK 2010/2011, 32 878, nr. 3) en de Regeling woonlandbeginsel in de sociale zekerheid (Stcrt. 8306, 27 april 2012). De woonlandfactoren voor de betreffende landen staan in de bijlage van laatstgenoemde regeling. Bijstellingen van de woonlandfactoren worden gepubliceerd als wijzigingen van de regeling.

De bijstelling van de woonlandfactoren die ingaat op 1 januari 2013 is gepubliceerd in Staatscourant 21314, 16 oktober 2012.

Datum
21 december 2012
Onze referentie
2012-0000055081

Bijlage 1 Wijziging Incidentele aanvullende uitkering (IAU) en Meerjarige aanvullende uitkering (MAU)

Datum
21 december 2012

Onze referentie
2012-0000055081

Wijzigingen in verband met aanscherping aanwijzing WWB

De wijzigingen die verband houden met de aanscherping van de aanwijzing WWB (Stb. 2012, 420) houden in dat ingeval van een aanwijzing op grond van artikel 76 van de WWB:

- gedurende twee jaar geen recht bestaat op een IAU;
- een MAU gedurende twee jaar wordt verlaagd met 2,5% van het in het betreffende jaar toegekende budget.

De duur van de al bestaande weigeringsgrond voor de IAU wordt hiermee verdubbeld van één naar twee jaar. De weigeringsgrond is van toepassing op het kalenderjaar waarin de aanwijzing is gegeven en op het daaraan voorafgaande kalenderjaar. De verlaging van de MAU is nieuw. De verlaging met 2,5% van het in het betreffende jaar toegekende budget wordt toegepast in het kalenderjaar waarop de aanwijzing betrekking heeft en in het daaraan voorafgaande kalenderjaar.

Wijzigingen in verband met de fraudewetgeving

In verband met de inwerkingtreding van de fraudewetgeving worden de IAU en de MAU gewijzigd. De wijziging van de MAU is reeds gepubliceerd (Stb. 2012, 484), die van de IAU wordt binnenkort gepubliceerd.

De wijziging van de MAU behelst dat:

- een ingediend verzoek alleen inhoudelijk in behandeling wordt genomen indien het college in zijn verbeterplan, indien dat aan de orde is, in ieder geval beschrijft op welke wijze de effecten van het gemeentelijk handhavings- en sanctiebeleid verbeterd kunnen worden en welke resultaten daarbij worden nagestreefd;
- het verzoek wordt afgewezen indien de maatregelen van het college ter verbetering van de effecten van het gemeentelijk handhavings- en sanctiebeleid en de uitvoering daarvan, naar het oordeel van de toetsingscommissie niet toereikend zijn.

In de toelichting bij de wijziging is aangegeven dat het analyserapport en het verbeterplan van het college het vertrekpunt vormen voor de beoordeling door de Inspectie SZW of de maatregelen van het college ter verbetering van de effecten van het gemeentelijk handhavings- en sanctiebeleid en de uitvoering daarvan toereikend zijn. Indien daartoe aanleiding bestaat kan de inspectie ook andere relevante aspecten bij haar beoordeling betrekken. Of de verbetering van de effecten van het gemeentelijk handhavings- en sanctiebeleid en de uitvoering daarvan toereikend is, zal op hoofdlijnen worden beoordeeld aan de hand van de volgende aspecten:

- a. een doortastende en strenge invulling van de poortwachtersfunctie;
- b. een integrale aanpak van het handhavingsbeleid in de gemeentelijke uitvoering;
- c. een adequate reactie op geconstateerde overtredingen van de inlichtingenverplichtingen waardoor ten onrechte of tot een te hoog bedrag aan bijstand is verstrekt, zoals de terugvordering van

- hetgeen onverschuldigd is betaald en het opleggen van bestuurlijke boetes en de verrekening hiervan met de bijstand;
- d. een actief invorderingsbeleid;
 - e. een gemeentelijk beleid dat gebaseerd is op een verplichting tot fraudeaanpak, waarbij geen ruimte is voor kosten-baten-afwegingen.

Datum
21 december 2012

Onze referentie
2012-0000055081

De wijziging is niet van toepassing op gemeenten wier meerjarig tekort volledig het gevolg is van verdeelstoornissen. In het kader van de MAU zijn deze gemeenten immers niet verplicht de effecten van hun beleid en uitvoering te verbeteren, aangezien de oorzaak van het tekort daarin niet schuilt.

Met de in voorbereiding zijnde wijziging van de IAU wordt beoogd te regelen dat, wanneer het gemeentelijk handhavings- en sanctiebeleid en/of de uitvoering daarvan naar het oordeel van de Toetsingscommissie WWB niet op orde is:

- a. in het beleid en uitvoering van een gemeente in de categorie 10.000 – 40.000 inwoners géén aanleiding gevonden kan worden een uitkering toe te kennen, indien die gemeente niet voldoet aan het arbeidsmarkt criterium;
- b. voor een gemeente met meer dan 40.000 inwoners sprake is van een reguliere afwijzingsgrond, ook al voldoet die gemeente aan het arbeidsmarkt criterium.

Wijzigingen in verband met de evaluatie van de MAU

In de eerste helft van dit jaar is de MAU geëvalueerd. In hun onderzoeksrapport, dat op 2 november 2012 aan het parlement is aangeboden, laten de onderzoekers zich positief uit over de werking van de MAU als financiële noodvoorziening en als spiegel voor gemeentelijk beleid en uitvoering. Ten aanzien van functie van proefstation voor het verdeelmodel stellen de onderzoekers dat die minder goed uit de verf is gekomen. De onderzoekers stellen vast dat de opgedane kennis over verdeelstoornissen nog niet voldoende is uitgekristalliseerd, waardoor op dit moment nog geen helder beeld bestaat van factoren die ondubbelzinnig tot verbetering van het objectief verdeelmodel leiden. De onderzoekers doen enkele voorstellen om de MAU te verbeteren. Die voorstellen hebben deels betrekking op de korte termijn en deels op de lange termijn. De lange termijnverbeteringen hebben betrekking op de wijze waarop de verdeelstoornissen vastgesteld worden. Deze voorstellen, die meer fundamenteel van aard zijn, worden betrokken in het onderzoek naar een nieuwe integrale verdeelsystematiek. De verbetervoorstellen voor de korte termijn hebben betrekking op de zwaarte van de aanvraagprocedure, de positie van gemeenten die niet volledig objectief gebudgetteerd worden alsmede op de uitkeringsaanspraken indien verdeelstoornissen slechts een marginaal effect (kunnen) hebben op de meerjarige tekorten van gemeenten.

Ook naar aanleiding van deze voorstellen, die vooral praktisch van aard zijn, wordt de MAU gewijzigd. Naar verwachting treedt deze wijziging op 1 januari 2013 in werking.

Bijlage 2 Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz)

1. Wijzigingen Bbz 2004 per 1 januari 2013

Wijziging financieringssystematiek Bbz 2004

Uit onderzoek is gebleken dat de Bbz-starterregeling goed werkt, maar dat selectiviteit en kredietbeheer kunnen worden verbeterd (Ecorys, 2011). De regering wil gemeenten graag stimuleren met deze verbeterpunten aan de slag te gaan. Om dit te bewerkstelligen, wijzigt de regering de financieringssystematiek van het Bbz 2004. Het gaat om een beperkte wijziging waarmee een stimulans voor gemeenten wordt gecreëerd om beter kredietbeheer op verstrekt bedrijfskapitaal te voeren en mede daardoor ook de selectiviteit te vergroten.

Per 1 januari 2013 worden de baten van gemeenten genormeerd op basis van een landelijk gemiddelde. Gemeenten die individueel in staat zijn om meer baten te genereren dan dit gemiddelde (in de vorm van aflossingen en rente) mogen de baten die uitstijgen boven het gemiddelde behouden. Omgekeerd betalen gemeenten zelf de baten die achterblijven ten opzichte van het gemiddelde. Dit principe van normeren van baten en de rekenregels waarin dit nader is uitgewerkt, zijn tussen VNG en SZW besproken en akkoord bevonden.

Voor het overige blijven de huidige financiële verhoudingen in het Bbz 2004 (budget, declaratie en aanvullende uitkering) ongewijzigd.

De Algemene Maatregel van Bestuur, en toelichting hierop, is 12 oktober 2012 gepubliceerd in het Staatsblad (2012, 457). De Ministeriële regeling is 25 oktober gepubliceerd in de Staatscourant (2012, 21795).

Op verzoek van VNG/gemeenten heeft SZW op het gemeenteloket uitgebreide rekenvoorbeelden gepubliceerd. Tevens zijn hier een aantal veelgestelde vragen met antwoorden opgenomen. Het betreft vragen over de rekenregels, wetstechnische uitleg en verantwoordingsvragen. Deze informatie is te vinden op:

<http://www.gemeenteloket.minszw.nl/dossiers/werk-en-inkomen/bbz2004/nieuwsberichten/wijziging-financieringssystematiek-Bbz.html>.

Deze FAQ zal de komende tijd worden geactualiseerd indien er nieuwe vragen opkomen.

Vergroten publiek-private samenwerking kredietverstrekking

Er zijn in Nederland naast banken ook andere organisaties die (micro)kredieten aan zelfstandigen verstrekken zonder winstoogmerk. Om de samenwerking tussen deze partijen en gemeenten verder mogelijk te maken wordt de bestaande borgstellingsregeling in artikel 16 van het Bbz 2004 ook opengesteld voor niet-banken.

Met het openstellen van de borgtochtregeling voor niet-banken wordt het voor gemeenten mogelijk om, meer dan nu het geval is, de markt te betrekken bij kredietverlening aan zelfstandigen vanuit de uitkering. Op deze wijze kunnen gemeenten gebruik maken van de expertise en deskundigheid die bij deze organisaties aanwezig is en biedt het ondernemers (vanuit een uitkeringssituatie) de mogelijkheid om in een vroeg stadium in aanraking te komen met de markt voor zakelijke kredietverlening.

Datum

21 december 2012

Onze referentie

2012-0000055081

Of en met welke partijen gemeenten willen samenwerken blijft nadrukkelijk ter beoordeling van de gemeenten zelf. Zij hebben inzicht in de lokale omstandigheden en kunnen het beste inschatten welke partijen wel en niet kwalificeren voor samenwerking. De 'European Code of Good Conduct for Microcredit Provision' kan gemeenten hierbij helpen. Deze richtlijn bevindt zich nu in de pilotfase, maar zal vanaf 2013 voor iedere microkredietverstrekker gelden.

Datum
21 december 2012
Onze referentie
2012-0000055081

VNG heeft op 3 en 10 december 2012 in samenwerking met enkele gemeenten in Lelystad, Deventer en Tilburg regionale informatiebijeenkomsten georganiseerd. Hier is de handreiking "Haal meer uit het Bbz" (zie hieronder) over het voetlicht gebracht, is er nader ingegaan op de wijzigingen in het Bbz 2004 en de deelnemers zijn uitgebreid voorgelicht over mogelijkheden voor goed debiteurenbeheer. Daarnaast is er aandacht gevraagd voor het belang van een actieve uitvoering, onderlinge samenwerking en betrokkenheid van bestuurders bij invoering van de nieuwe regels. Ook is de werkwijzer debiteurenbeheer van Divosa uitgereikt. De VNG heeft aangegeven meer bijeenkomsten te willen organiseren indien daar vraag naar bestaat.

2. European code of conduct for microcredit provision

Onder leiding van de Europese Commissie is in 2011 een richtlijn (Code of Conduct) opgesteld voor microfinancieringsinstellingen. De richtlijn is gebaseerd op best practices in de sector en wensen van stakeholders, en bevat standaarden op het terrein van management, governance, risico management, rapportage, consumentenbescherming en investeerders relaties. De richtlijn is gericht op niet-bancaire microfinancieringsinstellingen en heeft als doel ervoor te zorgen dat de sector voldoet aan de eisen wat betreft de gewenste transparantie, betrouwbaarheid, en governance. Daarnaast is het doel om de sector te stimuleren om door te groeien naar een levensvatbare financieringswijze voor het MKB.

Voor stakeholders kan de richtlijn bruikbaar zijn om te toetsen of een microfinancieringsinstelling aan de eisen van de Europese Commissie voldoet, en daarmee voldoende transparant en betrouwbaar (dankzij relevante interne controlemechanismen) is om in te investeren, te financieren of andersoortige relaties mee aan te gaan.

Een eerste pilotversie van de richtlijn is afgerond in 2011, 15 internationale instellingen (waaronder het Nederlandse Qredits) zijn nu bezig om de code uit te testen en te kijken in hoeverre en op welke termijn opgenomen eisen toepasbaar zijn. Gedurende 2013 moet de pilotgroep aan de eisen uit de code voldoen.

Meer informatie is te vinden op de site van de Europese Commissie onder de European Code of Good Conduct for Microfinance Provision:

http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/getdocument.cfm?doc_id=6978 en op:

http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/doc/code_bonne_conduite_nl.pdf .

3. Handreiking en werkwijzers

Stimulansz heeft in opdracht van SZW en in samenwerking met de VNG de handreiking "Haal meer uit het Bbz" ontwikkeld. De handreiking is digitaal beschikbaar via <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2012/07/03/haal-meer-uit-het-bbz.html> De handreiking beschrijft lokale en regionale initiatieven voor een betere

opzet en werking van het Bbz 2004. De handreiking staat boordevol tips en goede voorbeelden. De hoofdstukken gaan o.a. in op het Bbz 2004 voor starters, voor gevestigden, debiteurenbeheer en samenwerken. Ieder hoofdstuk eindigt met een handige samenvatting: wat u kunt doen, welke stappen in het proces u kunt nemen, wat hier de voor- en nadelen van zijn, en welke stappen bruikbaar zijn voor grote gemeenten, samenwerkingsverbanden van gemeenten of juist voor kleine gemeenten. Alle gemeenten ontvangen een papieren versie van de handreiking. In het kader van de Impuls Vakmanschap ontwikkelt Divosa verschillende werkwijzers met betrekking tot het Bbz 2004. De werkwijzer "Debiteurenbeheer Bbz" is al beschikbaar via <http://www.divosa.nl/actueel/nieuws/eerste-werkwijzer-debiteurenbeheer-bbz-line>. Binnenkort verschijnt de werkwijzer "Selectiviteit Bbz". In 2013 zullen werkwijzers over regionale samenwerking en haalbaarheidsonderzoeken beschikbaar komen via de website van Divosa.

Datum
21 december 2012

Onze referentie
2012-0000055081

Bijlage 3 Verificatie rechtmatigheid uitkering en huisbezoek

Datum
21 december 2012

Onze referentie
2012-0000055081

Waar de wet over gaat

Wanneer de gemeente de gegevens verifieert van iemand die een uitkering aanvraagt of ontvangt kan er onduidelijkheid zijn over diens leefsituatie. De gegevens kloppen administratief, er is dus geen vermoeden van fraude, maar het recht op uitkering of de hoogte daarvan is niet betrouwbaar vast te stellen. Wanneer de gemeente in een dergelijk geval een huisbezoek wil afleggen om duidelijkheid te krijgen over de leefsituatie, zijn er op dit moment geen gevolgen voor de uitkering wanneer betrokkene het huisbezoek weigert. Bij leefsituatie gaat het om de leefvorm (is iemand alleenstaand), de woonsituatie (woont iemand in de gemeente) of, bij de WWB, het kunnen delen van kosten met een ander (kostganger).

Nieuw met deze wet is dat er na weigering van het huisbezoek in bepaalde situaties gevolgen voor de uitkering zijn zonder een vermoeden van fraude. Namelijk wanneer er na verificatie geen gereede twijfel over de juistheid van de informatie is, maar wel onduidelijkheid bestaat. Ook nadat nagegaan is of de leefsituatie niet op andere manieren dan huisbezoek -minder belastend voor de cliënt- vast te stellen is. De gemeente kan dan de cliënt verzoeken zijn leefsituatie aan te tonen, geeft aan waarom dit noodzakelijk is, biedt daartoe het huisbezoek aan en stelt hem/haar in de gelegenheid dit ook op andere wijzen aan te tonen. Weigert betrokkene dit huisbezoek en toont hij ook niet op andere wijze zijn/haar leefsituatie aan dan heeft dat gevolgen voor zijn/haar uitkering. Deze wet verandert niets aan de regelgeving en jurisprudentie die gelden voor de uitvoering van huisbezoeken. De uitgangspunten van de Algemene wet bestuursrecht en de Algemene wet op het binnentreden zijn ook van toepassing op deze huisbezoeken. Evenals de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep. Zo is de eis van "informed consent" onverkort van kracht. De cliënt moet volledig geïnformeerd zijn, alvorens hij een keuze maakt voor instemming met huisbezoek of niet. De gemeente moet ook aantonen dat de gevolgde procedure zorgvuldig is verlopen.

Deze wet voldoet ook aan de eisen die de Grondwet en het Europees verdrag voor de rechten van de mens (EVRM) stellen aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en het huisrecht. Het voldoet aan de eis dat het moet gaan om een legitiem doel en de voorwaarden van noodzaak en proportionaliteit. Als een cliënt geen toestemming geeft, vindt er geen huisbezoek plaats. Wel zijn er dan gevolgen voor de uitkering. Zie voor uitgebreide informatie de parlementaire stukken bij de behandeling van het wetsvoorstel (Kamerstukken 31 929). En de nieuwe versie van het Spoorboekje Handhavingsaanpak Wet werk en bijstand dat binnenkort uitkomt.

Nut en noodzaak

Uitkeringen moeten terecht komen bij mensen die deze nodig hebben. Rechtmatige vaststelling van de uitkering is daarom belangrijk. Hiervoor moet voldoende informatie beschikbaar zijn. Cliënten hebben dan ook een inlichtingenplicht. De eerste stap bij verificatie van de informatie van de

cliënt is het gebruik van de al beschikbare gegevens in de administratie, zoals de GBA of bestandskoppelingen. Wanneer administratief geen betrouwbare vaststelling mogelijk is maakt huisbezoek verificatie aan de hand van de feitelijke situatie mogelijk.

Deze wet biedt voor situaties zonder vermoeden van fraude een aanvulling op de al bestaande mogelijkheden voor vaststelling van de rechtmatigheid, zoals bestandskoppeling. Als zij is toegepast betekent dat niet dat het gebruik van handhavingsinstrumenten bij fraude verder uitgesloten is. Wanneer later een fraudesignaal binnenkomt, kunnen deze alsnog ingezet worden.

Datum

21 december 2012

Onze referentie

2012-0000055081

Protocol

De Tweede Kamer vraagt aandacht voor een zorgvuldige uitvoering van deze wet en het verschaffen van informatie aan de cliënten over hun rechten in de uitvoeringspraktijk. De aangenomen motie Azmani / Sterk (TK 31 929, nr. 18) verzocht de regering te bevorderen dat de uitvoerende instanties een protocol opstellen. Ook de Eerste Kamer hecht zeer aan een dergelijk openbaar protocol. Toegezegd is aan de Eerste Kamer dat er een verplichting komt tot het opstellen van een protocol door de uitvoerende instanties -de gemeenten, de SVB en het UWV- voor de huisbezoeken in het kader van deze wet. Een AMvB is in voorbereiding. Deze zal op hoofdlijnen aangeven waar het protocol over gaat, waaronder het duiden van de rechten en plichten van de cliënt. De inhoudelijke invulling is aan de gemeente. Het streven is deze AMvB eind 2012 of, afhankelijk van de voortgang, begin 2013 te publiceren. Aan het Kenniscentrum Handhaving RCF is gevraagd een voorbeeldprotocol huisbezoeken WWB voor deze wet op te stellen.

Konsequenties voor de uitkering

Weigert iemand huisbezoek en wordt ook niet op andere wijze de leefsituatie aangetoond dan zijn er gevolgen voor de uitkering. De gevolgen verschillen afhankelijk van de soort leefsituatie.

- Woonsituatie: Toont de cliënt niet aan waar hij feitelijk woont, dan is er geen recht op uitkering.
- Leefvorm: Toont de klant niet aan dat hij alleenstaande (ouder) is, dan krijgt hij de helft van de gezinsnorm. Dit is het uitkeringsniveau waarop de leefvorm er niet meer toe doet.
- Delen van bestaanskosten: Zowel gehuwden als de alleenstaande die niet aantoont dat hij/zij geen bestaanskosten kan delen met een ander (bijvoorbeeld kostganger), krijgen een verlaging van de toepasselijke bijstandsnorm. In de gemeentelijke verordening moet deze verlaging worden bepaald.

Fraude – geen fraude

Nieuw met deze wet is dat er gevolgen voor de uitkering kunnen zijn bij geen vermoeden van fraude. Volgens de rechter is er sprake van geen vermoeden van fraude als de uitvoering niet redelijkerwijs kan twijfelen aan de juistheid van verstrekte gegevens. Van een redelijk vermoeden van fraude is volgens de rechter sprake als de uitvoering redelijkerwijs kan twijfelen aan de juistheid van verstrekte gegevens.

Voorbeelden

Vermoeden van fraude

Iemand zegt in te wonen bij zijn moeder. Overhandigde bankafschriften laten geen transacties in de woonplaats van de moeder zien en er zijn andere adressen opgegeven. Er is daarmee gerede twijfel en een redelijke grond voor een huisbezoek om informatie te krijgen over de woonsituatie.

Geen vermoeden van fraude

Iemand zegt alleenstaand te zijn, maar heeft veel watergebruik. Het enkele feit dat diegene meer water gebruikt zegt niets over zijn leefvorm. Er is dus geen gerede twijfel. Het kan wel tot onduidelijkheid over de leefvorm leiden. Dit moet dan geverifieerd worden. Wellicht heeft hij een grote tuin die regelmatig sproeien vereist.

Datum

21 december 2012

Onze referentie

2012-0000055081

Bijlage 4 Impuls Effectiviteit en Vakmanschap

Divosa heeft de publicatie 'Tijd voor een vak' uitgebracht. In het boekje staan concrete tips om zelf, als klantmanager of als leidinggevende, met vakmanschap aan de slag te gaan. Deze brochure, geschreven door Regioplan en het Gilde Re-integratie, is een populaire bewerking van het onderzoek dat Regioplan deed naar de stand van zaken van vakmanschap bij sociale diensten (Vakkundig aan de slag, 2012).

Zie <http://www.divosa.nl/publicaties/tijd-voor-een-vak>.

De werkwijzers geven concrete handvatten die klantmanagers kunnen gebruiken om de effectiviteit van hun handelen te vergroten. Er worden werkwijzers ontwikkeld over het Bbz. De eerste hiervan is gepresenteerd op de dag van het Bbz (<http://divosa.nl/publicaties/werkwijzer-debiteurenbeheer-bbz>).

De tweede werkwijzer Bbz, over selectie van potentiële zelfstandigen, zal binnenkort beschikbaar komen. Daarnaast is er een werkwijzer ontwikkeld over omgang met klanten die belemmeringen ervaren om aan het werk te gaan. Deze is ook online beschikbaar via <http://www.divosa.nl/actueel/nieuws/werkwijzer-omgaan-met-belemmeringen-online-beschikbaar> Er volgen werkwijzers over handhaving, werkgeversdienstverlening, haalbaarheidsonderzoek en regionale samenwerking Bbz, een werkwijzer over screening en over groepsgewijze aanpak.

Divosa organiseert regelmatig bijeenkomsten voor klantmanagers, leidinggevend en managers van sociale diensten. Er zijn 'dagen van de uitvoering' in verschillende regio's in Nederland. Daarnaast worden er clinics georganiseerd over specifieke thema's (zoals screening & diagnose; verslag hiervan is te vinden via <http://www.divosa.nl/actueel/nieuws/niet-de-hamer-maakt-een-timmerman>

Wilt u een keer deelnemen, houdt u dan de agenda in de gaten via <http://www.divosa.nl/effectiviteit-en-vakmanschap>

Klantmanagers van verschillende gemeenten hebben 2 november de Beroepsvereniging Klantmanagers (BvK) opgericht. Divosa faciliteert vanuit het programma 'Effectiviteit & Vakmanschap'. De beroepsvereniging streeft naar het vaststellen van een professionele standaard voor het vak van klantmanager en wil uiteindelijk ook een register gaan opzetten van aangesloten professionals die aan deze standaard voldoen. Bij de beroepsvereniging kan iedere professional zich aansluiten die uitvoering geeft aan sociale wet- en regelgeving binnen een gemeentelijke organisatie en participatie en/of re-integratie van burgers als taak heeft. De beroepsvereniging werkt nog aan een website, maar is per mail te bereiken via beroepsverenigingklantmanagers@gmail.com.

Datum

21 december 2012

Onze referentie

2012-0000055081